

Uredništvo in uprava:

Ljubljana,
Slomškova ulica šte. 2.

Izhaja vsak ponedeljek.

Reklamacije so poštnine
proste.

Rokopis se ne vračajo.

Stane posamezna številka
1'50 Din.Mesečno Din 5'—, celo-
letno 60'—.Dopis morajo biti frank-
rani in podpisani.Anonimni dopisi se ne spre-
jemajo.

RADIKAL

POLITIČNO GLASILO DELOVNEGA LJUDSTVA.

Disciplina.

V organizacijah od države pa do družinskega ognjšča, od ogromnih podjetij do male obrti, od velikih društev do kluba mora biti red, da se zamore življenje harmonično in uspešno razvijati.

Ta red bazira na medsebojnem odnošaju, na pod- in nadrejenosti.

Pojav, da morejo podrejeni v smislu zakona, pravilnikov poedinih institucij ubogati nadrejene, bi se približno razumel pojem disciplina.

Razlika pa je med disciplino v javnih društvih in disciplino v privatnih društvih.

V privatnem društvu izvira oblast discipline iz lastništva, v javnih društvih pa iz volje pristašev oziroma članov, ki na podlagi pravil odločajo o vseh najvažnejših vprašanih društvu.

Politične stranke so po principu ne samo volje pristašev, temveč kontrole celokupne javnosti najizrazitejše predstavnice obiležij javnega društva, ker je vodstvo absolutno odvisno od svobodne volje njenih pristašev.

Na podlagi tega je popolnoma jasno in razumljivo, da odločujejo v vseh najvažnejših vprašanih društvih člani sami, v sporu pa, ki ogroža obstoj organizaciji, pa še prav posebno.

Tega principa se je držal vedno naš velikan-politik g. Nikola Pašić, ko je ustanavljal radikalno stranko v Srbiji.

Ta princip je bil tisti, ki je rodil narodno radikalno stranko, ta princip je bil tisti, ki je pripeljal NRS do

njene veljave in moči. Ta princip je bil tisti, ki se vleče skozi cel govor g. N. Pašića l. 1882. na ustanovnem zborovanju NRS.

Vsak strankarski spor, ki se ne da razčistiti med razcepljenimi grupami, spada pod sodbo članstva, pod sodbo naroda, kateri se morajo vedno in skoro v vsakem slučaju pokoriti nasprotni si grupi.

Vsaka nasprotujoča si grupa, katera ima čiste prste in čiste misli, bo stopila mirne duše pred ta najvišji forum naroda, bo obrazložila svoje stališče ter tudi mirno pričakovala in se pokorila njegovi sodbi.

Le ljudje in voditelji, katerim se ne gre za stvar, temveč za njihove osebne ambicije, ki se pojavljajo v obliki koritarstva, koristolovstva, prepotence, se zatekajo k strankarskemu birokratizmu.

Ta birokratizem je mogoč v privatnih institucijah, nikdar pa ne v javnih društvih, kot je to politično društvo, katero je odvisno od sodbe svojih pristašev in stoji pod kontrolo celokupne javnosti.

Ta birokratizem je in bo ubil vse tiste stranke, ki ne priznajo najvišje sodbe, t. j. volje naroda, ker od njegove volje izvira oblast discipline.

Tisti voditelji pa, ki se smatrajo kot lastniki političnih društev, kot diktatorji nad suženjsko maso, tisti gospodje bodo potom svojih lastnih članov in pristašev takoj, ko se bodo ti zavedli tega napačnega naziranja svojih voditeljev, zapuščeni in ostali brezpomembni generali brez vojske.

Radikalna stranka.

(Nadaljevanje.)

Le nekoliko mesecev čiste radikalne vlade je zadostovalo, da se je pričela država ojačevati v vseh smereh, kar nam najjasneje dokazuje stabiliziranje naše valute za časa samo radikalne vlade.

To dejstvo so narodne mase tudi priznale naši stranki zlasti v Srbiji s tem, da so dale pri zadnjih občinskih volitvah čez dve tretjine glasov naši radikalni stranki.

To bo moral narod naši stranki priznati tudi v vseh ostalih krajih naše domovine, ko bo prišel za to čas.

To se opaža tudi že pri Hrvatih in nas Slovenceh, ker je narod začel obojati negativno in razdiralno politiko in zbirati se pod zastavo mogočnega državotvorne radikalne stranke.

Srbijanski kmet, ki se je v vojni fizično in materijelno izmučil, toda pri tem dobil velike izkušnje v vstvarjanju države, ki jo je on sam s svojimi mukami in trudom ustvaril in uredil na podlagi svobode naroda, da bo on v njej gospodaril, skrbel za njen napredek in jo junaško branil, je izpregovoril s tem našemu delovnemu ljudstvu prvo besedo in nam pokazal kot svojim bratom smer, po kateri je treba iti in delovati v dobrobit celokupnega našega ujedinjenega naroda in države.

Kakšna razlika je med našimi prejšnjimi gospodarji, ki se za nas Slovence, Hrvate in prečanske Srbe niso brigali, temveč gledali povsod,

da nas potisnejo ob steno in s tem okoristijo sebe in svoj narod in pa sedaj, ko nas srbske mase naroda kličejo kot svoje brate, da skupno z njimi delujemo v stranki, katero poznajo, da je delala dobro in da deluje dobro, da ona zastopa samo koristi naroda, oni nas kličejo v stranko, katere glavna zasluga je, da se je doseglo to, kar danes imamo, svobodo in nezavisno državo, v kateri je narod svoj gospodar, ker vlada z državo lahko samo tisti, ki dobi večino pri volitvah, kar pomeni imeti zupanje večine naroda.

Zakaj je to storil narod v Srbiji, je jasno razvidno iz delovanja in zgodovine naše stranke, ki vsebuje velike uspehe ali še večje muke, trud in žrtve naše stranke in njenih voditeljev.

Ta preteklost, ta zgodovina in delo naše stranke daje nam vsem jamstvo, da bo in mora biti tako tudi v bodočnosti.

Vse ostale stranke so sestavljene iz odpadkov radikalne stranke, katerih se je morala rešiti, da ne bi različni špekulanti in verižniki z njenim programom izpodgrizli njeno deblo in ga pokvarili, in iz ljudi bivše Avstro-Ogrske, ki so potom fraz, lepih besedi in praznega obljubovanja in laganja zavedli naše narodne mase in ugrabili za sebe, kar so pač mogli doseči.

(Dalje prih.)

S.

A. G.:

Izpreglej, slovenski narod!

Osvobojeni slovenski rod, zakaj godrnjaš, se cepiš in biješ samo po sebi? Ti, ki si dozdevaš velik, da bi bil sam sebi svoj gospod, kje je tvoja zgodovina, kje so tvoje tradicije, kje so spomeniki tvoje slave in moči? Tvoje trpljenje, tvoje robstvo, ki naj bi bilo zapisano v knjigi lastne zgodovine, je združila germanizacija v svojo zgodovino, ki je obsežna in velika. Kruti gospodar je vihtel svoj bič od početka do 1918. l. nad tvojim, od suženjstva upognjenim hrbtom, nad teboj, o ubogo slovensko ljudstvo!

Zasijalo ti je solnce svobode in strl si okove, ki so te tiščali k tlom, da nisi nikdar mogel dvigniti glave in svobodno izreči svojega slovenskega mišljenja. Odprlo se ti je novo življenje, odprla se ti je nova doba zgodovine in delovanja, kulturnega, prosvetnega in socialnega. Doba, ki si jo želel stoletja, ti je napačila, a ti greš preko nje in vstajaš celo proti onim, ki so ti jo dali, ki so te rešili iz spon strašnega robstva. Mar je tvoje srce v dobi stoletij tako omrzelo in ohremelo, da ne občuti bratske ljubezni, če že ne hvaležnosti?

Ubogi narod, ki si bil brez pravic, ki si moral v uradih zatajiti svoj ma-

terin jezik, ki so bili tvoji otroci vzgajani v duhu tvojega krutega gospodarja, ti si še vedno zaslepljeno!

Kajti iz tvojih vrst izhajajo ljudje, ki nočejo poznati svoje rešitelje, ki nimajo hvaležnosti, temveč v njihovih srcih gori le pohlep po samovladi. Iz njihovih zakrinkanih duš švigajo strele, ki naj bi odtrgale slovensko ljudstvo od njegovih bratov. Ali ne vidijo ti črni farizeji, da s tem izpodmikajo tla ubogemu slovenskemu narodu, ki je še kot dete in ni zmogel samovlade ter da bi njegovo nezmožnost porabili naši preljubeznivi mejaši, ki komaj čakajo, da pogoltnjejo te lepe naše kraje, za katere se je prelilo toliko slovenske krvi?

Kot zli duhovi švigajo sence, ki trosijo v srca slovenskega naroda nezadovoljstvo in nezaupanje napram svojim bratom. Iz njihovih duš se kar vali laži, ki naj bi prepričale ljudstvo, da delajo v njegov dobrobit. Neveden, beden narod jim verjame, naseda njihovim medenim besedam, ker ne vidi, da se polnijo blagajne in debele vampi gospodov, ki s povzdignjenimi očmi a s črno dušo molijo pred oltarjem: »Bog ne dopusti, da prodre spoznanje v možgane naroda, kateremu hočemo vladati!«

Eto vam deliktov!

»Nova Pravda« piše, da narodni socijalisti ne bodo pridni in da naj Stefanovičev gospod kar začnejo zagrožene »delikte« razkrinkavati.

Pred časom so še upali gospodje narodni socijalisti imenovati Stefanoviča in radikale okrog »Radikala« neresne in neupoštevanja vredne politike.

Danes, ko smo jih prijeli malo za ušesa, pa prihajajo že gospodje z enakovrednimi »titelni«, tako »Stefanovičev gospod«. Le tako naprej, gospodje narod. socijalisti, počasi bo že šlo! Vi sicer trdite, da ne boste pridni, mi smo pa prepričani, da vas bomo pridnosti naučili ker vemo, da bodo potem, ko bodo vaše glave malo omehčane, dovezetne tudi za kakšno možato besedo.

Ker zahtevate ravno delikt, eto, vam bomo iznesli delikt, ki je eden najgrši v zgodovini narod. socialne stranke.

Gospodje narodni socijalisti, vi se gotovo spominjate na vroči mesec julij, točno ne vemo dneva, ker nimamo ravno dnevnika pri rokah, ko je vodstvo narod. social. stranke potovalo vsak teden ponižno in pohlevno na pokrajinsko vlado na pogajanja z ekšelenco bivšim vel. županom dr. Lukanom, z uprav. svet. Jadranske banke dr. Ažmanom in prof. Preslom, kot predstavnikom akcijskega odbora radikalne stranke v Sloveniji.

Po temeljitejšem medsebojnem spoznavanju in po večkratnih konferencah se je zaključilo, da imajo radikalna stranka in narod. social. stranka nastopiti skupno pri volitvah.

Vsebina postranskih in izvenslužbenih pogovorov pa je bila, da bo Jadranska banka pomagala (dobesedno) izhajanju »Nove Pravde«.

Vsebina bančnega, razume se tudi izvenslužbenega pogovora pa je bila, da ima postati g. Juvan, eden voditeljev narod. social. upravni svetnik Jadranske banke afilirane kreditega zavoda.

Tega gospodje narodni socijalisti nikakor in pod nobenim pogojem ne morete utajiti.

Ta pakt, kar smo pozabili še omeniti, je bil

tajen,

na podlagi katerega sta se obe pogodbeni stranki zavezali, da ne pride v javnost.

Ker pa takratna člana glav. tajništva NRS. gg. Stefanovič in Podbevšek nista bila pogodbenika, nista tudi na ta tajen pakt popolnoma nič vezana in sta lahko mirne duše v agitaciji uporabila ta tajen pakt kot agitacijsko sredstvo, da so se razredno zavedni nar. socijalisti zvezali z radikali in da je pričakovati likvidacije nar. socijalistov, kar je razrovalo nar. socijalistično stranko in ji pobralo veliko število pristašev.

Gospodje, to celo vaše paktiranje in »kšeftarjenje« z radikalno stranko, je v primeru z falzificiranjem in potvarjanjem zavarovalnih menic, velikanski zločin.

Gospod nar. socijalist eden od voditeljev, katerega ime pa iz pietete do njegove družine ne imenujemo, ako nas prav vi, gospodje, kot njegovi »prijatelji« k temu izzivate, je rabil denar, ker je bil kot uradnik v zelo slabem gmotnem položaju in je bil takorekoč prisiljen se poslužiti tega po zakonu nedovoljenega sredstva.

Vi pa, gospodje nar. socijalisti, ki ste prodali vero vaših pristašev v vas, vašo stranko, vaše poštenje za par umazanih grošev, za mesto upravnega svetnika, za smehljaj ban-

kirja in dobrohotnost visokega drž. funkcionarja, radikalni stranki brez vednosti vaših pristašev, vaših organizacij in tajno, da ja ne bi kdo izvedel, ste naredili velik zločin nad vašimi lastnimi in vernimi pristaši.

Gospodje, to sicer v smislu kazenskega zakonika ni zločin, ali ta pogreška politično nemoralna, ta tajejn pakt se imenuje v politiki ogromen zločin, ki se nikakor ne more primerjati po svoji teži z navadnim zločinom po kazenskem zakoniku.

Pojasnite nam:

1. zakaj ste sklenili ta pakt, ki bi

bil v gotovem slučaju tudi lahko dober;

2. Kdo vas je pooblastil, da ste ga sklenili?

3. Ako ste ga sklenili, zakaj ste ga sklenili tajno in brez kontrole vaših pristašev, kaj šele javnosti.

Ko nam boste dali to pojasnilo jasno in precizno, kot pošten dostojni in pridni možje, potem bomo iznesli ostale delikte, pa tudi delikte posameznikov, razume se, da z njihovim dovoljenjem, ne pa z vašim pozivom.

Zunanja politika.

Razpoloženje med Ameriko in Japonsko

je jako slabo, ker je ameriški senat sprejel kljub protestu japonske vlade naseljeniški zakon z določilom, da so japonski priseljenci izključeni. Vzrok tej določbi je bila dvomljivost japonske vlade, ki vsebuje skrito grožnjo.

Romunska vlada

je poskušala dobiti posojilo v Združenih državah, a pogajanja so ostala brezuspešna.

Romunsko-Francoska pogodba

je bila podpisana 14. aprila.

Za vpostavo normalnih razmer med Anglijo in Rusijo

se je sestala konferenca, ki se bo pečala glede vprašanja kreditov za Rusijo. Londonski bankirji so stavili predloge, da naj Rusija prizna javne in privatne dolgove, da naj vrne inozemcem njihovo zaplenjeno privatno lastnino in naj jamči, da se v bodoče ta lastnina ne bo konfiscirala.

Na Poljskem

so ustanovili novo klerikalno stranko »Krščansko-narodno-zvezo«, ki je organizirana po vzgladu italijanskih popolarcev.

Grška republika.

Na Grškem se je vršil plebiscit, ki je izglasoval republiko. Od 75 odstotkov oddanih glasov, jih je bilo oddanih 70 odstotkov za republiko. Odločilno vlogo pri glasovanju za republiko so igrali begunci iz Male Azije in Francije, ki so glasovali skoro vsi za njo. Predsednik te nove republike bo baje bivši grški min. predsednik Zaimis. Grški ministrski svet je sklenil, da se bo grška republika od sedaj naprej imenovala »Heleniki Politea«, kot je bilo ime stare atenske republike. Razglašena je bila za vse politične zločince am-

nestija. Grško republiko so že priznale Francija, Bolgarija in Združene države; tudi Romunija bo sledila v kratkem temu vzgladu.

Macdonaldu

liberalci napovedujejo ostro opozicijo. Angleški politični krogi smatrajo Macdonaldov odstop za gotovo stvar in so izjavili, da se je politika njegove stranke, ki je stremela za podporo delavske vlade, izkazala za usodepoln fiasko. Delavska stranka pa naravnost želi njegovo demisijo in nove volitve, ker je mnenja, da so izgledi za volitve za delavsko stranko zelo ugodni.

Pogajanja med Madžarsko in Jugoslavijo

se bodo pričela 26. aprila v Budimpešti. Razpravljali bodo vprašanje glede sklepanja trgovinske pogodbe in ureditve obmejnega prometa med Jugoslavijo in Madžarsko.

V Franciji

se bodo 11. maja vršile nove volitve, 25. maja pa ožje volitve. Nova zbornica bo štela samo 584 poslancev in ne več 624, kot do sedaj.

V ameriški republiki Honduras

je nastala revolucija, ki je zahtevala 140 mož. Države Srednje Amerike so zaprosile za pomoč Združene države, ki so jim tudi poslale svojega komisarja, da posreduje med obema strankama.

Usodni štrajk v tovarni Steyer.

2600 delavcev avtomobilne tovarne je stopilo v stavko, ker se ni hotelo ugoditi njihovim zahtevam za zvišanje plač. S stavko pa si delavci niso poboljšali položaja, pač pa je bilo vseh 2600 mož vrženih na cesto.

V Draždanih

so stopili v štrajk tipografi, ker se ni hotelo ugoditi njihovim zahtevam.

Notranja politika.

Politična situacija v naši državi je na prvi pogled jako zapletena — Pašić-Pribičevića vlada je podala demisijo. Opozicijski blok na čelu z Davidovičem, hoče sestaviti delovno vlado. Krona ima obširna posvetovanja z načelniki parlamentarnih skupin. Ponašanje krone v sporu med Pašić-Pribičevićovo vlado in opozicijskim blokom je popolnoma pravilna, ker hoče celo situacijo, kot neodvisen faktor izven strankarskih bojev temeljito prestudirati in čuvati parlamentarni princip ustavne monarhije.

Radikali in samostalni demokrati hočejo volitve, da se narod izreče, ali odobrava njihovo politiko, ali ne. Volitve zahtevajo v zavesti, da so oni storili svojo dolžnost napram narodu in državi.

Opozicija pa se brani z vso silo volitev, kar potrjuje mnenje, da si opozicija svoje stvari pred narodom ni sigurna. Davidovič hoče na vsak način sestaviti delovno vlado, vendar ne poda nikakih garancij in možnosti delovnega programa, ker se nahajajo v njej republikanci, autonomisti in centralisti.

Razplet krize pa je že danes jasen, da bo dobila najmočnejša državotvorna grupa Pašić-Pribičević volilno vlado.

Prihodnja seja narodne skupščine bo sklicana 3. maja. Ako vladna kriza do tedaj ne bo rešena, bo narodni skupščini na tej seji izjavljeno, da je podala vlada ostavko, narkar bo skupščina odgodena na nedoločen čas.

Novičar.

Oprostitev letnikov 1899 in 1900. Poročali smo že, da je na zahtevo našega poslanca dr. Kulovca minister za vojno in mornarico odredil, da se letnik 1899 odpusti iz vojaške službe. K temu se nam z merodajne strani sporoča, da je minister zahteval naših poslancev ugodil še v toliko, da je oprostil tudi mladeniče rojene 1900.

Vendar bodo odpuščeni oziroma oproščeni le tisti mladeniči, letnikov 1899 in 1900, ki so služili že v bivši Avstriji. To pa morajo ti dokazati z uradnimi listinami. Prizadeti teh dveh letnikov, ki še ne služijo, naj napravijo pismeno prošnjo, da se jim izda vojaška odpustnica (vojniška isprava). Prošnjo je vložiti potom žu-

panstva pri komandi vojnega okrožja. Te prošnje se mora priložiti »uradno uverenje« o službeni dobi v bivši Avstriji, ki ga napravi županstvo, ali pa kako drugo listino, iz katere je razvidno, da je prosilec res že služil. Mladeniči, ki pa služijo, naj pa pri raportu oddajo omenjene listine in zaprosijo, da se jim izda vojaška odpustnica. Kakor je minister obljubil, bodo oproščeni tudi mladeniči rojeni 1901 in 1902, ki so 1 leto služili; vendar tozadevne naredbe še ni izdal. Pripominjamo, da je treba od sedaj naprej vse prošnje in priloge naslovljene na vojaško oblast kolekovati, kar pojasnimo v naslednjem.

Kolekovanje vojaških prošenj. Dočim so bile do sedaj vojaške vloge oproščene kolekovine, so po novem taksnem zakonu podvržene sledečim taksam: Vse prošnje in pritožbe zoper odreditev roka se morajo kolekovati s kolekom za 5 Din; za odgovor pa se mora priložiti še kolek za 20 Din. Potrdilo županstva, uradno uverenje, potrdilo davčnega urada o davkih, zdravniško spričevalo ter druga potrdila, ki se prilagajajo prošnjam, je tudi kolekovati s kolekom za 20 Din. Rodbinsko poročilo župnega urada je kolekovati, ako so vpisane tri osebe, za vsako osebo po 10 Din; če pa je vpisanih več kakor tri osebe, se plača za vsako nadaljno osebo po 5 Din. Vlog, ki ne bodo zadostno kolekovane, vojaška oblast ne bo reševala. Strankam, ki bi glede kolekovanj ne bile na jasnem, priporočamo, da se v vsakem slučaju obrnejo na županstvo, ki bo pojasnilo, kako je treba vlogo kolekovati. Prošnje, ki jih vlagajo vojaki, ki služijo pri kadru, so pa oproščene kolekovine. Tudi siromašne osebe, ki imajo

ubožno spričevalo, ne plačajo nobene takse. O tem, koga smatra zakon za siromašnega, pa prihodnjič.

Izletniški vlaki. Počenši s 4. majem bodo vozili ob nedeljah in praznikih na progi Ljubljana gl. kolodvor -Jesenice-Boh. Bistrica j. in Ljubljana gl. kol. Kamnik običajni nedeljski izletniški vlak. Odhod iz Ljubljane gl. kolodvor ob 4.40, prihod v Bistrico B. j. ob 8.03; odhod iz Bistrice B. j. ob 20.29, prihod v Ljubljano gl. kolodvor ob 23.45. Odhod iz Ljubljane gl. kolodvor ob 5.20, prihod v Kamnik ob 6.32; odhod iz Kamnika ob 20.50, prihod v Ljubljano gl. kolodvor ob 22.08. Podrobnejši vozni redi teh vlakov so razvidni iz stenskih vozni redov.

Mussolini častni član Rima.

Povodom velike zmage fašistov pri volitvah, je bil ministrski predsednik Mussolini izvoljen za častnega župana mesta Rima.

Amnestijo za naše emigrante v Bolgariji

namerava izposlovati naša vlada. Od bolgarskih oblasti se je zahteval točen seznam v Bolgariji živečih emigrantov. Vsi se bodo lahko vrnili, ako niso zagrešili drugih kaznivih dejanj.

Velika suša in vročina v Indiji.

Dočim imamo pri nas letos dolgotrajen hlad in pozno pomlad, je v Indiji baš nasprotno. Že šest tednov vlada tam strašna vročina in velika suša. Že koncem marca je vročina dosegla 37, 38 in 40 stopinj nad ničlo.

Nov potres na Japonskem.

Po daljšem premoru so se na Japonskem zopet pojavili katastrofalni potresi, ki so trajali 1 uro 46 minut.

Gospodarstvo.

g Koliko se pokadi v Jugoslaviji. Leta 1921. se je prodalo v naši državi vsak mesec povprečno 516.000 kg tobaka, 164 milijonov cigaret in 1.701.000 cigar. V letu 1922. se je prodalo mesečno 543.000 kg tobaka, 155 milijonov cigaret in 4 milijone cigar. Zanimivo je, da je prodaja cigar znatno narastla, dasi so ravno cigare najdražje.

g Položaj angleške tekstilne industrije. Kako težka je situacija angleške tekstilne industrije, kaže dejstvo, da se je fuzioniralo v zadnjem času v eno samo podjetje 11 velikih tekstilnih podjetij, od katerih jih je šest obstajalo že nad 100 let, v svrhu rentabilnejšega obratovanja. Skupna kapitalna moč znaša okoli 700.000 funtov šterlingov.

g Produkcija mleka v Franciji. L. 1913. je znašala produkcija mleka v Franciji 12 milijard 807 milijonov litrov od česar se je porabilo za sir 1 milijardo 459 milijonov litrov. Leta 1923. pa je znašala celokupna produkcija mleka 11 milijard 704 milijone litrov, od česar se je porabilo za sir 2 milijardi 253 milijonov litrov.

g Ruske finance. Vsled zadostne preskrbe ruskega denarnega trga z dobro valuto, je svet ljudskih komisarjev sklenil, da se še v prometu nahajajoči se bankovci potegnejo iz pro-

meta. V svrhu odkupa tega papirja je vlada izdala 50.000 zlatih rubljev.

g Ameriške izgube v francoskih frankih. Iz Newyorka javljajo, da je zaradi skoka francoskega franka utrpela ameriška špekulacija na baisse več milijonov dolarjev izgube. Porast franka je prišel nenadoma za špekulacijo, ki ni bila prav nič pripravljena na to.

Vinogradništvo v naši državi je najbolj razvito v Hrvatski, Sloveniji in Dalmaciji, najmanj pa v Bosni. Skupni pridelek vina v naši državi je znašal prošlo leto okrog 3.471.000 hektolitrov, to je za 30 odstotkov več nego v letu 1922. V Sloveniji sami se je pridelalo v letu 1923. okrog 850 tisoč hl vina. Vrednost celokupnega pridelka vina v naši državi se ceni na poldrugo milijardo dinarjev.

g Svetovno žetev. Londonski »Grain«, Seed nad Oil Reporter« je prinesel statistiko svetovne žetve za l. 1923., katero ceni na 479.007.000 kvarterjev (957.188.000 meterskih stotov). In sicer odpade od tega na Evropo 350.800.000 met. stotov, na Ameriko 428 milijonov 204.000 met. stotov, na Azijo 110 milijonov met. stotov, na Afriko 31.825.000 met. stotov in Avstralijo 36.858.000 met. stotov.

Razno.

r Brezžični koncert v brzovlaku. — »Matin« poroča, da so poskusili v zadnjem času na Angleškem instalirati radiotelegrafične postaje na brzovlakah. — Poskusi so se posrečili, tako da je bilo v vlaku slišati skladbe, ki jih je igral londonski orkester, oddaljen od vlaka 140—150 km.

r Mladenič s sedmimi zaročenkami. Na Reki je bil aretiran bivši kapetan italijanske armade Inzzolini, ki je imel sedem zaročenk. Tri zaročenke so živele na Reki. Inzzolini se je z njimi sestajal dnevno. Od zaročenk si je izposojeval denar in dvigal tudi »predujeme«. Ker se je nekoč zelo neprevidno vedel, je vzbudil sum in policija se je pričela zanimati za njegove ljubezni. Ugotovila

je, da je imel Inzzolini 15 letno mladenko, katero je nagovoril, da je zapustila svoje stariše. Po triletnem skupnem življenju s to deklico, jo je zapeljivec prepustil prijatelju, kateremu je dolgoval 2000 lir. Vsled odstopa deklice se je upnik odrekel svoji terjatvi. Inzzolini se bo sedaj moral zagovarjati pred sodiščem.

Shod v Prevaljah.

V nedeljo 27 t. m. se vrši shod v Prevaljah, na katerem poroča naš predsednik

g. Grafenauer

o političnem položaju in o pomenu NRS za Slovenijo.